# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0822U100097

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 06-01-2022

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ковальчук Петро Миколайович

2. Kovalchuk Petro M.

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 14.01.19

**Назва наукової спеціальності:** Оториноларингологія

**Галузь / галузі знань:**

**Шифр наукової спеціальності:** 222

**Назва наукової спеціальності:** Медицина

**Галузь / галузі знань:**

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 30-12-2021

**Спеціальність за освітою:** Лікувальна справа

**Місце роботи здобувача:** ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СІМЕЙНА КЛІНІКА"ЛІКАР КОВАЛЬЧУК"

**Код за ЄДРПОУ:** 44245589

**Місцезнаходження:** вул. Гоголя, будинок 219, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18001, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ДФ 26.611.002

**Повне найменування юридичної особи:** Державна установа "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"

**Код за ЄДРПОУ:** 02011870

**Місцезнаходження:** вул. Зоологічна, буд. 3, м. Київ, 03680, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія медичних наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Державна установа "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка Національної академії медичних наук України"

**Код за ЄДРПОУ:** 02011870

**Місцезнаходження:** вул. Зоологічна, буд. 3, м. Київ, 03680, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія медичних наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 76.29.54

**Тема дисертації:**

1. Клініко-інструментальна характеристика порушень голосового апарату та оцінка техногенних факторів ризику при хронічному ларингіті

2. Chronic laryngitis diagnosing, based on the clinical and instrumental examination of the vocal apparatus, and evaluation of risk factors in those exposed to exogenous chemicals

**Реферат/анотація:**

1. Дисертація присвячена проблемі підвищення якості діагностики хронічного ларингіту за наявності екзогенних хімічних чинників. Мета: підвищення якості діагностики хронічного ларингіту на основі комплексного клініко-інструментального дослідження стану голосового апарату та оцінки факторів ризику його розвитку. Дисертація базується на аналізі комплексного клініко-інструментального дослідження стану голосового апарату та голосової функції у 75 пацієнтів з хронічними ларингітами на тлі впливу хімічних факторів, 15 практично здорових осіб контрольної групи та 15 хворих на хронічний ларингіт без контакту з хімічними речовинами, що були включені до дослідження як група порівняння. Аналіз даних проведено з урахуванням характеристик екзогенного хімічного впливу, зумовленого виробництвом азотовмісних сполук.

Всім досліджуваним хворим на хронічний ларингіт було проведено комплексне обстеження, зокрема загальноклінічні обстеження, отоларингологічний огляд, спеціалізований фоніатричний огляд із функціональними навантаженнями, визначення часу максимальної фонації (ЧМФ), ендоскопію ЛОР-органів, ларингостробоскопію, акустичний аналіз голосу з визначенням параметрів Jitter, Shimmer, NHR. Пацієнти були розподілені на групи за формою хронічного ларингіту (1-а група – катаральний, 2-а група – субатрофічний) та за рівнем впливу хімічних чинників на виробництві азотовмісних сполук. Порівнювались результати обстеження пацієнтів із хронічним ларингітом, які працювали у цехах, де вміст хімічних елементів у повітрі виробничого середовища не перевищує гранично допустимі рівні (ГДР) – підгрупа А, та тих, які зазнали впливу підвищених рівнів хімічних речовин у повітрі цехів (підгрупа Б). В роботі подано детальну характеристику стану голосового апарату та голосової функції у хворих на хронічний ларингіт із урахуванням нозологічної форми, а також параметрів хімічного впливу та визначено найбільш інформативні діагностичні критерії щодо покращення якості діагностики хронічних ларингітів та визначення їхньої тяжкості. Виявлено, що клінічна картина хронічного ларингіту на тлі хімічних чинників за даними ендоскопічного обстеження є більш вираженою, ніж при ларингіті без такого екзогенного впливу, зокрема у разі катаральної формі більш вираженими є гіперемія і набряк голосових складок та підскладкової зони, при субатрофічній – витончення слизової оболонки та медіального краю голосових складок, їх тонус знижений. Виявлено, що при хронічних ларингітах на тлі хімічних впливів, особливо при субатрофічній формі, відбувається значуще ($p<0,05$) зниження часу максимальної фонації. За даними комплексного клініко-інструментального обстеження визначено об'єктивні діагностичні критерії, які дають змогу оцінити зміни у голосовому апараті при хронічному ларингіті на тлі впливу хімічних чинників. Доведено, що найбільш інформативними інструментальними методами оцінки ступеня уражень голосового апарату при хронічному ларингіті на тлі хімічних факторів є ларингостробоскопія і акустичний аналіз голосу – насамперед, визначення показників Jitter, Shimmer, NHR, які є об'єктивними інформативними методиками, які дають можливість кількісно оцінити нестійкість основного тону за частотою та амплітудою, а також вираженість захриплості, з огляду на що доцільно використовувати їх як об'єктивні критерії ранньої діагностики визначення ступеня порушень голосової функції у цієї категорії хворих. Найвищі показники варіабельності за частотою (Jitter) та амплітудою (Shimmer), а також коефіцієнти NHR, які свідчать про значні порушення функціонального стану голосового апарату, були виявлені у хворих із катаральною формою хронічного ларингіту на тлі хімічних чинників, причому зміни зростають зі збільшенням хімічного впливу. Застосування показників Jitter, Shimmer, NHR у обстеженні пацієнтів із хронічним ларингітом дає змогу об'єктивно виявити порушення функції голосового апарату на ранніх стадіях, сприяє своєчасному застосуванню лікувально-профілактичних заходів та попередженню прогресування стійких розладів голосового апарату. Цей метод чутливий, об'єктивний, доступний і придатний для скринінгу великих колективів. Визначено, що посилення рівня хімічного впливу на виробництві азотовмісних сполук, насамперед, через випари аміаку, оксидів азоту, монооксиду вуглецю, пил аміачної селітри, призводить до більш значного ураження голосового апарату при хронічному ларингіті. Проведені дослідження поглиблюють наші уявлення про розвиток порушень у голосовому апараті у пацієнтів із хронічним ларингітом на тлі дії хімічних чинників. Отримані результати сприяють ранньому виявленню порушень голосової функції при хронічному ларингіті на тлі впливу хімічних чинників, своєчасному застосуванню лікувально-профілактичних заходів та попередженню прогресування стійких розладів голосового апарату.

2. The dissertation focuses on the issues of improving the quality of chronic laryngitis diagnosing in those exposed to exogenous chemicals. The aim of the work is to promote the quality of chronic laryngitis diagnosing, based on the comprehensive clinical and instrumental study of the vocal apparatus, and evaluate risk factors for the above disease development. The dissertation presents the findings of the comprehensive clinical and instrumental study of the vocal apparatus and voice function in 75 patients with chronic laryngitis exposed to chemical factors, 15 healthy individuals who constituted a control group and 15 patients with chronic laryngitis who were not exposed to chemicals as a comparison group. Data analysis was performed taking into account the characteristics of exogenous chemical exposure to nitrogen-containing compounds. All patients involved in the study underwent a

comprehensive examination, including general clinical examinations, otolaryngological examination, specialized phoniatric examination with functional loads, determination of maximum phonation time (MPT), ENT endoscopy, laryngostroboscopy, acoustic analysis of Jitter, Shimmer, and NHR measures. The analysis showed that catarrhal and subatrophic types of chronic laryngitis were most common in people exposed to chemical factors. Therefore, we evaluated the data of patients with catarrhal and subatrophic laryngitis. The patients were divided into groups, based on the type of chronic laryngitis, (group 1 included those with catarrhal laryngitis, group 2 was made of patients with a subatrophic type) and the level of chemical exposure to nitrogen-containing compounds at the manufacture. We compared the results of a survey of patients with chronic laryngitis who worked in workshops where the content of chemicals in the air of the production environment did not exceed significantly the maximum allowable levels (MAL) – subgroup A, and those who were exposed to elevated levels of chemicals in the air – subgroup B. In total, subgroup 1A included 23 patients, subgroup 1B – 17, subgroup 2A – 20, and subgroup 2B – 15. In order to determine the characteristics of chronic laryngitis in the case of exposure to chemical factors, we compared the results of a comprehensive clinical and instrumental examination in patients of the main group and comparison group (patients with chronic laryngitis who had no contact with chemicals). At the same time, we chose only patients with chronic catarrhal laryngitis for comparison, because in most cases of subatrophic laryngitis there is a toxic effect or severe somatic diseases, so it is difficult to completely exclude the influence of chemical factors. Thus, we compared patients, having chronic catarrhal laryngitis, who were exposed to different levels of chemicals (subgroups 1A and 1B) and those who did not experience such an exposure (comparison group). The dissertation provides a detailed description of the vocal apparatus and vocal function conditions in patients with chronic laryngitis, taking into account the nosological type and parameters of chemical exposure. It also identifies the most informative diagnostic criteria for improving the diagnosis of chronic laryngitis and determining its severity. It was shown that acoustic analysis, involving such measures as Jitter, Shimmer, NHR, is the most informative and accessible way in the early detection of voice dysfunction in chronic laryngitis. The use of Jitter, Shimmer, NHR measures in the examination of patients with chronic laryngitis allows the objective detection of the vocal apparatus impairments in the early stages; it promotes the timely therapeutic and prophylactic measures, and prevents the progression of persistent vocal disorders. This method is sensitive, objective, accessible and suitable for large teams screening. The conducted studies enhanced our insight into the occurrence of the vocal apparatus impairments in patients with chronic laryngitis against the background of chemical exposure. The obtained results may promote the early detection of voice dysfunction in chronic laryngitis against the background of chemical exposure, timely treatment, prophylaxis and prevention of progression of persistent disorders of the vocal apparatus.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шидловська Тетяна Анатоліївна

2. Shydlovska Tetiana A.

**Кваліфікація:** д. мед. н., 14.01.19

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ковтуненко Олександр Васильович

2. Kovtunenko Oleksandr Vasylovych

**Кваліфікація:** д.мед.н., 14.01.19

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Басанець Анжела Володимирівна

2. Basanets Angela V.

**Кваліфікація:** д.мед.н., 14.02.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Яремчук Світлана Едуардівна
2. Yaremchuk Svitlana E.

**Кваліфікація:** д. мед. н., 14.01.19

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кізім Володимир Валентинович
2. Kizim Volodymyr Valentynovych

**Кваліфікація:** к.мед.н., 14.01.19

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VIII. Заключні відомості

| | |
|---|---|
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** | Заболотна Діана Дмитрівна |
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** | Заболотна Діана Дмитрівна |
| **Відповідальний за підготовку облікових документів** | |
| **Реєстратор** | |
| **Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** | Юрченко Т.А. |